

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera întâi extinsă)

13 decembrie 2018*

[Text rectificat prin Ordonanța din 21 martie 2019]

„Răspundere extracontractuală – Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive luate împotriva Iranului – Înghețarea fondurilor – Includerea și menținerea denumirii reclamantei pe lista persoanelor și a entităților cărora li se aplică măsuri restrictive – Prejudiciu moral”

În cauza T-559/15,

Post Bank Iran, cu sediul în Teheran (Iran), reprezentată de D. Luff, avocat,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de B. Driessen și de M. Bishop, în calitate de agenți,

pârât,

susținut de

Comisia Europeană, reprezentată de F. Ronkes Agerbeek și de R. Tricot, în calitate de agenți,

intervenientă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 268 TFUE prin care se urmărește obținerea reparării prejudiciului pe care reclamanta pretinde că l-a suferit ca urmare a adoptării Deciziei 2010/644/PESC a Consiliului din 25 octombrie 2010 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC (JO 2010, L 281, p. 81), a Regulamentului (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007 (JO 2010, L 281, p. 1), a Deciziei 2011/783/PESC a Consiliului din 1 decembrie 2011 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2011, L 319, p. 71), a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 1245/2011 al Consiliului din 1 decembrie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO 2011, L 319, p. 11) și a Regulamentului (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO 2012, L 88, p. 1), prin care denumirea reclamantei a fost înscrisă și a fost menținută pe lista persoanelor și a entităților cărora li se aplică măsuri restrictive,

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă)

compus din doamna I. Pelikánová (raportor), președinte, domnii V. Valančius, P. Nihoul, J. Svaningsen și U. Öberg, judecători,

grefier: doamna N. Schall, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 20 martie 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul litigiului

- 1 Prezentă cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive instituite în scopul de a exercita presiuni asupra Republicii Islamice Iran pentru ca aceasta să pună capăt activităților nucleare care prezintă un risc de proliferare și dezvoltării vectorilor purtători de arme nucleare (denumite în continuare „proliferarea nucleară”).
- 2 Reclamanta, Post Bank Iran, este o societate de drept iranian care desfășoară activități de bancă poștală.
- 3 La 9 iunie 2010, Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 1929 (2010), care viza extinderea domeniului de aplicare al măsurilor restrictive instituite prin rezoluțiile precedente 1737 (2006) din 27 decembrie 2006, 1747 (2007) din 24 martie 2007 și 1803 (2008) din 3 martie 2008 și instaurarea unor măsuri restrictive suplimentare împotriva Republicii Islamice Iran.
- 4 Prin Decizia 2010/413/PESC a Consiliului din 26 iulie 2010 privind adoptarea de măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Poziției comune 2007/140/PESC (JO 2010, L 195, p. 39), denumirea reclamantei a fost înscrisă pe lista care figurează în anexa II la decizia menționată.
- 5 Pe cale de consecință, denumirea reclamantei a fost înscrisă pe lista care figurează în anexa V la Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului (JO 2007, L 103, p. 1, rectificare în JO 2007, L 180, p. 45).
- 6 Înscrierea denumirii reclamantei pe lista menționată la punctul 5 de mai sus a intrat în vigoare la data publicării Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 668/2010 al Consiliului din 26 iulie 2010 de punere în aplicare a articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 423/2007 (JO 2010, L 195, p. 25), în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, și anume la 27 iulie 2010. Aceasta a avut drept efect înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale reclamantei (denumite în continuare „măsurile restrictive”).
- 7 Înscrierea denumirii reclamantei pe listele citate la punctele 4 și 5 de mai sus era întemeiată pe următoarele motive:

„[Reclamanta] a evoluat de la o bancă națională iraniană la una care facilitează comerțul internațional al Iranului. Acționează în numele Bank Sepah (citată în [Rezoluția] 1747 [a Consiliului de Securitate]), realizând tranzacții ale Bank Sepah și ascunzând legătura Bank Sepah cu tranzacțiile pentru eludarea sancțiunilor. În 2009, [reclamanta] a facilitat relații comerciale în numele Bank Sepah între industriile de apărare ale Iranului și beneficiari externi. A facilitat relații comerciale cu o firmă-paravan pentru Tranchon Commercial Bank din RPDC [Republica Populară Democrată Coreeană], cunoscută pentru facilitarea relațiilor comerciale asociate cu proliferarea între Iran și RPDC.”

- 8 Prin scrisoarea din 29 iulie 2010, Consiliul Uniunii Europene a informat reclamanta cu privire la înscrierea denumirii sale pe listele citate la punctele 4 și 5 de mai sus. O copie a acestor din urmă acte era anexată la scrisoare.
- 9 Prin scrisoarea din 12 septembrie 2010, reclamanta a solicitat Consiliului să reexamineze înscrierea denumirii sale pe listele în cauză, în lumina informațiilor pe care i le comunica.
- 10 Prin Decizia 2010/644/PESC din 25 octombrie 2010 de modificare a Deciziei 2010/413/PESC (JO 2010, L 281, p. 81), Consiliul, după reexaminarea situației reclamantei, a menținut denumirea acesteia pe lista care figurează în anexa II la Decizia 2010/413, cu efect de la aceeași dată, din următoarele motive:

„[Reclamanta] a evoluat de la o bancă națională iraniană la una care facilitează comerțul internațional al Iranului. Acționează în numele Bank Sepah (desemnată în [Rezoluția] 1747 [a Consiliului de Securitate]), realizând tranzacții ale Bank Sepah și ascunzând legătura Bank Sepah cu tranzacțiile pentru eludarea sancțiunilor. În 2009, [reclamanta] a facilitat relații comerciale în numele Bank Sepah între industriile de apărare ale Iranului și beneficiari externi. A facilitat relații comerciale cu o firmă-paravan pentru Tranchon Commercial Bank din RPDC, cunoscută pentru facilitarea relațiilor comerciale asociate cu proliferarea între Iran și RPDC.”
- 11 La momentul adoptării Regulamentului (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 423/2007 (JO 2010, L 281, p. 1), denumirea reclamantei a fost înscrisă pe lista care figurează în anexa VIII la regulamentul menționat, cu efect de la 27 octombrie 2010.
- 12 Prin scrisoarea din 28 octombrie 2010, primită de reclamantă la 29 octombrie 2010, Consiliul a informat-o că, în urma reexaminării situației sale în lumina observațiilor conținute în scrisoarea din 12 septembrie 2010, aceasta trebuia să rămână supusă unor măsuri restrictive.
- 13 Prin scrisoarea din 28 decembrie 2010, reclamanta a contestat faptele reținute împotriva sa de Consiliu. În scopul exercitării dreptului său la apărare, aceasta a solicitat să aibă acces la dosar.
- 14 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 7 ianuarie 2011, reclamanta a formulat o acțiune având ca obiect, printre altele, în esență, anularea listelor citate la punctele 4 și 5 de mai sus, în măsura în care acestea o priveau. Acțiunea respectivă a fost înregistrată cu numărul T-13/11.
- 15 Prin scrisoarea din 22 februarie 2011, Consiliul a furnizat reclamantei extrasele care o priveau, provenite din propunerile de înscriere transmise de statele membre, astfel cum figurau în notele sale de transmitere desemnate cu numerele de referință 13413/10 EXT 5, 13414/10 EXT 5 și 6723/11.
- 16 Prin scrisoarea din 29 iulie 2011, reclamanta a contestat din nou caracterul real al faptelor care îi erau imputate de Consiliu.
- 17 Prin Decizia 2011/783/PESC din 1 decembrie 2011 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO 2011, L 319, p. 71) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1245/2011 din 1 decembrie 2011 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO 2011, L 319, p. 11), Consiliul, după reexaminarea situația reclamantei, a menținut denumirea acesteia pe listele care figurează în anexa II la Decizia 2010/413, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2010/644, și în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, cu efect de la 1 și, respectiv, de la 2 decembrie 2011.
- 18 Prin scrisoarea din 5 decembrie 2011, Consiliul a informat reclamanta că trebuia să rămână supusă unor măsuri restrictive.
- 19 Prin scrisoarea din 13 ianuarie 2012, reclamanta a solicitat din nou să aibă acces la dosar.

- 20 Decizia 2012/35/PESC a Consiliului din 23 ianuarie 2012 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO 2012, L 19, p. 22) a intrat în vigoare la data adoptării. Articolul 1 punctul 7 din aceasta a modificat, începând de la această din urmă dată, articolul 20 din Decizia 2010/413, introducând, printre altele, un nou criteriu întemeiat pe un sprijin în special financiar furnizat guvernului iranian.
- 21 Prin scrisoarea din 21 februarie 2012, Consiliul a transmis reclamantei documente referitoare la „decizia [...] din 1 decembrie 2011 de a menține în vigoare măsurile restrictive [în privința sa]”.
- 22 La momentul adoptării Regulamentului (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului nr. 961/2010 (JO 2012, L 88, p. 1), noul criteriu întemeiat pe un sprijin în special financiar furnizat guvernului iranian a fost introdus la articolul 23 alineatul (2) litera (d) din regulamentul menționat. În plus, denumirea reclamantei a fost înscrisă, pentru aceleași motive ca cele deja menționate la punctul 10 de mai sus, pe lista care figurează în anexa IX la Regulamentul nr. 267/2012 (denumită în continuare, împreună cu listele care figurează în anexa II la Decizia 2010/413, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2010/644, și în anexa VIII la Regulamentul nr. 961/2010, „listele în litigiu”), cu efect de la 24 martie 2012.
- 23 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 4 iunie 2012, reclamanta și-a adaptat concluziile în cauza T-13/11, astfel încât acestea să urmărească în esență anularea ansamblului listelor în litigiu, în măsura în care acestea o privesc.
- 24 Prin Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402), Tribunalul a anulat, printre altele, listele în litigiu, în măsura în care acestea o priveau pe reclamantă, pentru motivul că nu erau susținute de probe. Întrucât nu s-a formulat niciun recurs împotriva hotărârii respective, aceasta a devenit definitivă și a dobândit autoritate de lucru judecat.
- 25 Prin Decizia 2013/661/PESC din 15 noiembrie 2013 de modificare a Deciziei 2010/413 (JO 2013, L 306, p. 18) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1154/2013 din 15 noiembrie 2013 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 267/2012 (JO 2013, L 306, p. 3), Consiliul a menținut măsurile restrictive luate în privința reclamantei, pe baza noului criteriu întemeiat pe un sprijin în special financiar furnizat guvernului iranian. Aceste acte au intrat în vigoare la 16 noiembrie 2013, data publicării lor în Jurnalul Oficial.
- 26 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 29 ianuarie 2014, reclamanta a formulat o acțiune în anularea actelor din 15 noiembrie 2013 prin care sunt menținute măsurile restrictive luate în privința sa. Această acțiune a fost înregistrată cu numărul T-68/14.
- 27 Prin Hotărârea din 3 mai 2016, Post Bank Iran/Consiliul (T-68/14, nepublicată, EU:T:2016:263), Tribunalul a respins acțiunea și a obligat reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.
- 28 Prin scrisoarea din 25 iulie 2015, reclamanta a prezentat Consiliului o cerere prealabilă de despăgubire pentru prejudiciile pretins suferite ca urmare a măsurilor restrictive luate în privința sa, în temeiul Regulamentului de punere în aplicare nr. 668/2010 și al Deciziei 2010/413. Consiliul nu a răspuns la această scrisoare.

Procedura și concluziile părților

- 29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 25 septembrie 2015, reclamanta a formulat prezenta acțiune. Cauza a fost repartizată Camerei întâi a Tribunalului din motive de conexitate.
- 30 La 2 februarie 2016, Consiliul a depus memoriul în apărare.

- 31 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 16 martie 2016, Comisia Europeană a solicitat să intervină în prezenta procedură în susținerea concluziilor Consiliului.
- 32 La 12 aprilie și la 4 mai 2016, Consiliul și, respectiv, reclamanta și-au depus observațiile cu privire la cererea de intervenție.
- 33 Prin Decizia președintelui Camerei întâi a Tribunalului din 18 mai 2016, adoptată în conformitate cu articolul 144 alineatul (4) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, s-a admis intervenția Comisiei în prezentul litigiu.
- 34 La 27 mai 2016, reclamanta a depus replica.
- 35 La 22 iulie 2016, Consiliul a depus duplica.
- 36 La 19 iulie 2016, Comisia a depus memoriul în intervenție. La 7 septembrie și, respectiv, la 13 octombrie 2016, Consiliul și reclamanta și-au depus observațiile cu privire la acest memoriu.
- 37 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera întâi) a adoptat o măsură de organizare a procedurii care constă în ascultarea părților cu privire la o eventuală suspendare a procedurii până la pronunțarea deciziei Curții prin care se finalizează judecata în cauza C-45/15 P, Safa Nicu Sepahan/Consiliul. Părțile principale au comunicat observațiile lor în această privință în termenul stabilit.
- 38 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, în temeiul articolului 27 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera întâi, căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.
- 39 Având în vedere observațiile părților principale, președintele Camerei întâi a Tribunalului a decis, prin Decizia din 10 octombrie 2016, să suspende procedura în prezenta cauză.
- 40 Ca urmare a pronunțării Hotărârii din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul (C-45/15 P, EU:C:2017:402), la propunerea judecătorului raportor, Tribunalul (Camera întâi) a adoptat o măsură de organizare a procedurii care constă în ascultarea părților cu privire la consecințele pe care le deduc din hotărârea menționată pentru prezenta cauză. Părțile principale au comunicat observațiile lor în această privință în termenul stabilit. În observațiile sale, reclamanta a indicat, printre altele, că renunță la concluziile în despăgubire, în măsura în care acestea vizează despăgubirea pentru un prejudiciu material.
- 41 Niciuna dintre părțile principale nu a solicitat organizarea unei ședințe de audiere a pledoariilor, în conformitate cu articolul 106 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, în termenul stabilit.
- 42 La 15 decembrie 2017, în temeiul articolului 28 din Regulamentul de procedură și la propunerea Camerei întâi, Tribunalul a decis să trimită prezenta cauză în fața unui complet de judecată extins.
- 43 La propunerea judecătorului raportor, Tribunalul a decis să deschidă faza orală a procedurii, să obțină observațiile părților principale cu privire la o eventuală conexare a prezentei cauze cu cauza T-558/15, Iran Insurance/Consiliul, pentru buna desfășurare a fazei orale a procedurii și să adreseze anumite întrebări părților. Părțile au dat curs acestor solicitări în termenele stabilite.
- 44 Prin Decizia din 9 februarie 2018, președintele Camerei întâi a Tribunalului a decis conexarea prezentei cauze cu cauza T-558/15 pentru buna desfășurare a fazei orale a procedurii.

- 45 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 20 martie 2018. În răspunsurile sale, reclamanta a furnizat precizări în special cu privire la nelegalitatea, constatată în Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402), pe care o invocă în susținerea cererii sale de despăgubire, de care s-a luat act în procesul-verbal al ședinței.
- 46 După modificarea concluziilor sale (a se vedea punctul 40 de mai sus), reclamanta solicită în esență Tribunalului:
- obligarea Consiliului să îi plătească, în repararea prejudiciului moral pe care l-a suferit ca urmare a înscrierii nelegale a denumirii sale pe listele în litigiu, între lunile iulie 2010 și noiembrie 2013, în temeiul Deciziei 2010/644, al Regulamentului nr. 961/2010, al Deciziei 2011/783, al Regulamentului de punere în aplicare nr. 1245/2011 și al Regulamentului nr. 267/2012, o despăgubire în cuantum de 1 000 000 de euro;
  - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 47 Consiliul solicită în esență Tribunalului:
- respingerea acțiunii în parte pentru lipsa competenței de a o judeca și în rest ca vădit nefondată;
  - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.
- 48 Comisia solicită respingerea acțiunii în integralitatea sa.

În drept

Cu privire la competența Tribunalului de a judeca acțiunea

- 49 [Text rectificat prin Ordonanța din 21 martie 2019] În duplică, Consiliul consideră că, întrucât reclamanta și-a întemeiat cererea în reparație pe nelegalitatea înscrierii denumirii sale pe lista care figurează în anexa II la Decizia 2010/413, astfel cum a fost modificată prin Decizia 2010/644, Tribunalul nu este competent să se pronunțe cu privire la prezenta acțiune, întrucât articolul 275 al doilea paragraf TFUE nu conferă Tribunalului competență să se pronunțe cu privire la o cerere în reparație întemeiată pe nelegalitatea unui act care intră în sfera politicii externe și de securitate comună (PESC).
- 50 În răspunsurile sale scrise la întrebările Tribunalului (punctul 43 de mai sus), reclamanta susține că este inadmisibilă cauza de inadmisibilitate invocată de Consiliu, deoarece este tardivă, și că nu este fondată, întrucât actele PESC au fost puse în aplicare în speță prin regulamente adoptate în temeiul articolului 215 TFUE.
- 51 În această privință, este necesar a se aminti că o cauză de inadmisibilitate care a fost invocată în stadiul duplicii, în condițiile în care ar fi putut fi invocată din stadiul apărării, trebuie considerată tardivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 februarie 2016, Jannatian/Consiliul, T-328/14, nepublicată, EU:T:2016:86, punctul 29). Or, prezenta cauză de inadmisibilitate, care ar fi putut fi invocată de Consiliu din stadiul memoriului în apărare, este tardivă și, ca atare, este inadmisibilă.
- 52 Cu toate acestea, potrivit articolului 129 din Regulamentul de procedură, Tribunalul poate oricând, din oficiu, după ascultarea părților, să se pronunțe asupra cauzelor de inadmisibilitate pentru motive de ordine publică, printre care se numără, potrivit jurisprudenței, competența instanței Uniunii Europene de a judeca acțiunea (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 martie 1980, Ferriera Valsabbia și

alții/Comisia, 154/78, 205/78, 206/78, 226/78-228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 și 85/79, EU:C:1980:81, punctul 7, și Hotărârea din 17 iunie 1998, Svenska Journalistförbundet/Consiliul, T-174/95, EU:T:1998:127, punctul 80).

- 53 Or, rezultă din articolul 24 alineatul (1) al doilea paragraf a șasea teză TUE și din articolul 275 primul paragraf TFUE că, în principiu, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu este competentă în ceea ce privește dispozițiile de drept primar privind PESC și actele juridice adoptate în temeiul acestora. Numai cu titlu excepțional, în conformitate cu articolul 275 al doilea paragraf TFUE, instanțele Uniunii sunt competente în domeniul PESC. Această competență include, pe de o parte, controlul respectării articolului 40 TUE și, pe de altă parte, acțiunile în anulare formulate de particulari, în condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, împotriva măsurilor restrictive adoptate de Consiliu în cadrul PESC. În schimb, articolul 275 al doilea paragraf TFUE nu atribuie Curții de Justiție a Uniunii Europene nicio competență de a judeca vreo acțiune în despăgubire (Hotărârea din 18 februarie 2016, Jannatian/Consiliul, T-328/14, nepublicată, EU:T:2016:86, punctul 30).
- 54 Rezultă că o acțiune în despăgubire având ca obiect repararea prejudiciului pretins suferit ca urmare a adoptării unui act în materie de PESC nu este de competența Tribunalului (Hotărârea din 18 februarie 2016, Jannatian/Consiliul, T-328/14, nepublicată, EU:T:2016:86, punctul 31).
- 55 În schimb, Tribunalul și-a recunoscut întotdeauna competența de a judeca o cerere în reparația unui prejudiciu pretins suferit de o persoană sau de o entitate ca urmare a unor măsuri restrictive adoptate în privința sa, în conformitate cu articolul 215 din TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2007, Sison/Consiliul, T-47/03, nepublicată, EU:T:2007:207, punctele 232-251, și Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 45-149).
- 56 În speță, măsurile restrictive adoptate în privința reclamantei prin Decizia 2010/644 și, respectiv, prin Decizia 2011/783 au fost puse în aplicare prin Regulamentul nr. 961/2010, prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 1245/2011 și prin Regulamentul nr. 267/2012, adoptate în conformitate cu articolul 215 TFUE.
- 57 Rezultă că, deși Tribunalul nu este competent să judece cererea în reparație a reclamantei, în măsura în care aceasta urmărește să obțină repararea prejudiciului pe care l-ar fi suferit ca urmare a măsurilor restrictive luate în privința sa în Decizia 2010/644 și în Decizia 2011/783, el este în schimb competent să judece aceeași cerere, în măsura în care vizează repararea prejudiciului pe care aceasta l-ar fi suferit ca urmare a punerii în aplicare a măsurilor menționate prin Regulamentul nr. 961/2010, prin Regulamentul de punere în aplicare nr. 1245/2011 și prin Regulamentul nr. 267/2012 (denumite în continuare „actele în litigiu”).
- 58 În consecință, este necesar să se examineze prezenta acțiune numai în măsura în care urmărește repararea prejudiciului pe care reclamanta pretinde că l-a suferit ca urmare a faptului că măsurile restrictive luate în privința sa în Decizia 2010/644 și în Decizia 2011/783 au fost puse în aplicare prin actele în litigiu.

Cu privire la admisibilitatea acțiunii

- 59 Fără a invoca o excepție prin înscris separat, Comisia susține că, ținând seama de data introducerii prezentei acțiuni, și anume 25 septembrie 2015, aceasta a fost introdusă după expirarea termenului de cinci ani prevăzut la articolul 46 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, având în vedere că urmărește despăgubirea pentru un prejudiciu care s-ar fi materializat înainte de 25 octombrie 2010. În conformitate cu jurisprudența, prezenta acțiune ar trebui, așadar, să fie declarată inadmisibilă în parte. Potrivit Comisiei, prescripția parțială a acțiunii poate fi examinată din oficiu, în calitate de problemă de ordine publică.

- 60 Consiliul consideră că în speță nu pare să se pună problema prescripției, întrucât reclamanta nu solicită despăgubiri decât pentru înscrierea denumirii sale pe listele în litigiu ulterior datei de 25 septembrie 2010. El indică totuși că, în cazul în care s-ar prezenta o situație de prescripție, aceasta ar putea fi invocată din oficiu, în calitate de problemă de ordine publică.
- 61 Reclamanta solicită respingerea prezentei cauze de inadmisibilitate ca fiind inadmisibilă și neputând fi examinată din oficiu de Tribunal, întrucât nu este vorba despre o cauză de inadmisibilitate de ordine publică. În orice caz, această cauză de inadmisibilitate nu ar fi întemeiată. Reclamanta adaugă că această problemă a prescripției ar fi pierdut orice interes ca urmare a retragerii cererii sale de despăgubire pentru prejudiciul material.
- 62 În ceea ce privește prezenta cauză de inadmisibilitate invocată de Comisie, trebuie să se arate că concluziile Consiliului având ca obiect respingerea prezentei acțiuni nu se întemeiază nicidecum pe prescripția parțială a acțiunii care stă la baza acestei acțiuni. Or, potrivit articolului 40 al patrulea paragraf și articolului 53 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și articolului 142 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, concluziile cererii de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea, în tot sau în parte, a concluziilor uneia dintre părțile principale. În plus, intervenientul ia litigiul în starea în care se află în momentul intervenției sale, în conformitate cu articolul 142 alineatul (3) din Regulamentul de procedură.
- 63 Rezultă că intervenientul nu are calitatea de a invoca în mod autonom o cauză de inadmisibilitate și, așadar, Tribunalul nu este obligat să examineze motivele invocate exclusiv de acesta și care nu ar fi de ordine publică (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia, C-313/90, EU:C:1993:111, punctul 22, și Hotărârea din 3 iulie 2007, Au Lys de France/Comisia, T-458/04, nepublicată, EU:T:2007:195, punctul 32).
- 64 În plus, s-a statuat deja că, întrucât acțiunea în răspundere extracontractuală a Uniunii este reglementată, în temeiul articolului 340 TFUE, de principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, iar dintr-o examinare comparativă a sistemelor juridice ale statelor membre reiese că, în regulă generală și cu numai câteva excepții, instanța nu poate invoca din oficiu motivul întemeiat pe prescrierea acțiunii, nu este necesară examinarea din oficiu a unei probleme de prescriere eventuală a acțiunii în cauză (Hotărârea din 30 mai 1989, Roquette frères/Comisia, 20/88, EU:C:1989:221, punctele 12 și 13, și Hotărârea din 8 noiembrie 2012, Evropaïki Dynamiki/Comisia, C-469/11 P, EU:C:2012:705, punctul 51).
- 65 În consecință, este necesar să se respingă ca inadmisibilă cauza de inadmisibilitate invocată de Comisie.

Cu privire la admisibilitatea elementelor de probă depuse în anexă la replică

- 66 În duplică, Consiliul, susținut de Comisie, solicită respingerea ca tardive și, prin urmare, inadmisibile a elementelor de probă depuse în anexele R.1-R.15 la replică. În opinia sa, aceste elemente ar fi putut și ar fi trebuit, conform jurisprudenței, să fie depuse în stadiul cererii introductive.
- 67 În răspunsurile lor scrise la întrebările Tribunalului (a se vedea punctul 43 de mai sus), Consiliul și Comisia recunosc că, în urma modificării concluziilor acțiunii (a se vedea punctul 40 de mai sus), nu mai este necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea elementelor de probă depuse în anexele R.2-R.15 la replică, care vizau numai prejudiciul material pretins suferit de reclamantă.
- 68 Reclamanta admite de asemenea că, în urma modificării concluziilor sale (a se vedea punctul 40 de mai sus), cauza de inadmisibilitate nu rămâne relevantă decât în privința anexei R.1 la replică. Aceasta solicită respingerea cauzei de inadmisibilitate pentru motivul că anexa R.1 la replică conține elemente de probă suplimentare cu privire la fapte care sunt deja bine stabilite în cererea introductivă și care

sunt necesare pentru respingerea argumentelor invocate de Consiliu în memoriul în apărare. Consiliul și-ar fi putut exercita pe deplin dreptul la apărare cu privire la aceste elemente în duplică. De asemenea, Comisia ar fi avut posibilitatea de a verifica și de a aprecia elementele menționate.

- 69 În speță, din concluziile modificate ale reclamantei reiese că prezenta acțiune are ca obiect o cerere în despăgubire vizând obținerea reparării prejudiciului moral pretins suferit de aceasta ca urmare a adoptării de către Consiliu a actelor în litigiu. Este vorba, așadar, despre o acțiune prin care reclamanta urmărește angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii.
- 70 Or, potrivit unei jurisprudențe consacrate, în cadrul unei acțiuni în răspundere extracontractuală, revine reclamantului sarcina de a prezenta instanței Uniunii elemente de probă pentru a stabili caracterul real și amploarea prejudiciului pe care pretinde că l-a suferit [a se vedea Hotărârea din 28 ianuarie 2016, Zafeiropoulos/Cedefop, T-537/12, nepublicată, EU:T:2016:36, punctul 91 și jurisprudența citată, Hotărârea din 26 aprilie 2016, Strack/Comisia, T-221/08, EU:T:2016:242, punctul 308 (nepublicată)].
- 71 Desigur, instanța Uniunii a recunoscut că, în anumite cazuri, în special atunci când este dificil să se cuantifice prejudiciul invocat, nu este indispensabil să se precizeze în cererea introductivă întinderea sa exactă și nici să se cuantifice valoarea despăgubirii solicitate (a se vedea Hotărârea din 28 februarie 2013, Inalca și Cremonini/Comisia, C-460/09 P, EU:C:2013:111, punctul 104 și jurisprudența citată).
- 72 În prezenta cauză, cererea introductivă a fost depusă la 25 septembrie 2015. În aceasta, reclamanta a cuantificat prejudiciul moral pe care considera că l-a suferit întemeindu-se pe elementele atașate în anexa la cererea introductivă menționată.
- 73 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 76 litera (f) din Regulamentul de procedură, care a intrat în vigoare la 1 iulie 2015 și care este, așadar, aplicabil în cazul prezentei cereri introductive, orice cerere introductivă trebuie să conțină probele și propunerea de probe, dacă este necesar.
- 74 În plus, articolul 85 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede că probele se depun și se propun în cadrul primului schimb de memorii. Alineatul (2) al aceluiași articol adaugă că părțile mai pot depune sau propune probe în sprijinul argumentației lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii, cu condiția ca întârzierea în depunerea sau în propunerea acestora să fie justificată. În acest din urmă caz, în conformitate cu articolul 85 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, Tribunalul se pronunță cu privire la admisibilitatea probelor depuse sau a probelor propuse după ce li s-a acordat celorlalte părți posibilitatea de a-și exprima poziția cu privire la acestea.
- 75 Regula decăderii prevăzută la articolul 85 alineatul (1) din Regulamentul de procedură nu vizează proba contrară și completarea probatoriului solicitat furnizate ca urmare a unei probe contrare a părții adverse [a se vedea Hotărârea din 22 iunie 2017, Biogena Naturprodukte/EUIPO (ZUM wohl), T-236/16, EU:T:2017:416, punctul 17 și jurisprudența citată].
- 76 Reiese din jurisprudența referitoare la aplicarea regulii decăderii prevăzute la articolul 85 alineatul (1) din Regulamentul de procedură că părțile trebuie să motiveze întârzierea în depunerea probelor sau a propunerilor de probe noi (Hotărârea din 18 septembrie 2008, Angé Serrano și alții/Parlamentul, T-47/05, EU:T:2008:384, punctul 54), iar instanța Uniunii are competența să controleze temeinicia motivului întârzierii în depunerea acestor probe sau propuneri de probe și, după caz, conținutul acestora din urmă, precum și, în cazul în care această depunere tardivă nu este justificată corespunzător cerințelor legale sau nu este întemeiată, competența de a le înlătura (Hotărârea din 14 aprilie 2005, Gaki-Kakouri/Curtea de Justiție, C-243/04 P, nepublicată, EU:C:2005:238, punctul 33, și Hotărârea din 18 septembrie 2008, Angé Serrano și alții/Parlamentul, T-47/05, EU:T:2008:384, punctul 56).

- 77 S-a statuat deja că depunerea tardivă de către o parte a probelor sau a propunerilor de probe ar putea fi justificată prin faptul că această parte nu putea să dispună anterior de probele respective sau prin faptul că probele depuse tardiv de partea adversă justifică completarea dosarului, astfel încât să se asigure respectarea principiului contradictorialității (Hotărârea din 14 aprilie 2005, Gaki-Kakouri/Curtea de Justiție, C-243/04 P, nepublicată, EU:C:2005:238, punctul 32, și Hotărârea din 18 septembrie 2008, Angé Serrano și alții/Parlamentul, T-47/05, EU:T:2008:384, punctul 55).
- 78 În speță, reclamanta a depus un anumit număr de probe în sprijinul cererii de despăgubire pentru pretinsul prejudiciu moral, în anexa R.1 la replică, fără să furnizeze o justificare precisă cu privire la întârzierea în depunerea acestora.
- 79 În condițiile în care, în răspunsurile sale la întrebările Tribunalului (a se vedea punctul 43 de mai sus), reclamanta s-a prevalat de faptul că anexa R.1 la replică includea elemente de probă suplimentare cu privire la fapte care erau deja bine stabilite în cererea introductivă, această justificare trebuie înlăturată ca inoperantă, din moment ce simpla împrejurare că faptele ar fi fost deja demonstrate nu este de natură să justifice depunerea tardivă a unor noi elemente de probă.
- 80 În condițiile în care, în aceleași răspunsuri, aceasta a afirmat că anexa R.1 la replică conținea elemente de probă necesare pentru a respinge argumentele invocate de Consiliu în memoriul în apărare, trebuie arătat că elementele care figurează în anexa menționată au fost depuse de reclamantă cu unicul scop de a stabili, în conformitate cu jurisprudența citată la punctul 70 de mai sus, caracterul real și amploarea prejudiciului moral invocat, astfel cum a fost cuantificat în cererea introductivă, iar nu pentru a infirma elementele de probă care ar fi fost depuse de Consiliu în anexă la memoriul menționat. Faptul că, în acest memoriu, Consiliul a susținut că reclamanta nu a dovedit corespunzător cerințelor legale caracterul real și amploarea prejudiciului pretins suferit nu poate fi analizat ca o probă contrară, în sensul jurisprudenței citate la punctul 75 de mai sus, și nu permite să se considere că elementele care figurează în anexa R.1 la replică sunt o completare a probatoriului solicitat furnizată ca urmare a unei probe contrare, nici să se considere că depunerea tardivă a acestor elemente era, prin urmare, justificată de necesitatea de a răspunde la argumentele Consiliului și de a asigura respectarea principiului contradictorialității.
- 81 Rezultă că elementele depuse în anexa R.1 la replică trebuie respinse ca inadmisibile și nu vor fi, așadar, luate în considerare în stadiul examinării pe fond a acțiunii.

Cu privire la fond

- 82 În temeiul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, „[î]n materie de răspundere extracontractuală, Uniunea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiilor lor”. Potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, pentru comportamentul ilicit al organelor sale este supusă întrunirii unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului reproșat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul pretins și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2008, FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, EU:C:2008:476, punctul 106 și jurisprudența citată, Hotărârea din 11 iulie 2007, Schneider Electric/Comisia, T-351/03, EU:T:2007:212, punctul 113, și Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 47).
- 83 În susținerea prezentei acțiuni, reclamanta se prevaleară de faptul că cele trei condiții sus-menționate sunt întrunite în speță.

- 84 Consiliul, susținut de Comisie, solicită respingerea prezentei acțiuni ca nefondată, pentru motivul că reclamanta nu face dovada care îi revine că toate condițiile pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii sunt întrunite în speță.
- 85 Potrivit unei jurisprudențe constante, condițiile pentru angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, astfel cum sunt enumerate deja la punctul 82 de mai sus, sunt cumulative (Hotărârea din 7 decembrie 2010, Fahas/Consiliul, T-49/07, EU:T:2010:499, punctele 92 și 93, și Ordonanța din 17 februarie 2012, Dagher/Consiliul, T-218/11, nepublicată, EU:T:2012:82, punctul 34). Rezultă că, în cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită, acțiunea trebuie respinsă în ansamblul său (Hotărârea din 26 octombrie 2011, Dufour/BCE, T-436/09, EU:T:2011:634, punctul 193).
- 86 Trebuie, așadar, să se verifice în speță dacă reclamanta face dovada care îi revine privind nelegalitatea comportamentul pe care îl reproșează Consiliului, și anume adoptarea actelor în litigiu, caracterul real al prejudiciului moral pe care pretinde că l-a suferit și existența unei legături de cauzalitate între adoptarea menționată și prejudiciul pe care îl invocă.

Cu privire la pretinsa nelegalitate

- 87 Potrivit reclamantei, condiția referitoare la nelegalitatea comportamentului unei instituții este îndeplinită, întrucât adoptarea actelor în litigiu constituie o încălcare suficient de gravă de către Consiliu a unei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor, de natură, potrivit jurisprudenței, să angajeze răspunderea extracontractuală a Uniunii.
- 88 În această privință, reclamanta susține că înscrierea și menținerea denumirii sale pe listele în litigiu, în temeiul actelor în litigiu, sunt vădit nelegale, astfel cum a statuat Tribunalul în Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402). În plus, dispozițiile legale care ar fi fost încălcate în speță ar avea ca obiect în special protejarea intereselor individuale ale persoanelor și ale entităților în cauză, cărora le-ar conferi drepturi (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 57 și 58).
- 89 Potrivit reclamantei, constituie o încălcare suficient de gravă a acestor dispoziții acțiunea Consiliului de a înscrie sau de a menține numele unei persoane pe liste, deși nu dispune de informații sau de elemente de probă care să stabilească, corespunzător cerințelor legale, temeinicia măsurilor restrictive adoptate (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 59, 63 și 68). În speță, Consiliul ar fi adoptat actele în litigiu în temeiul cărora, între lunile iulie 2010 și noiembrie 2013, ar fi fost luate măsuri restrictive în privința sa, fără niciun fel de element de probă a comportamentului care îi era imputat.
- 90 În sfârșit, reclamanta consideră că Consiliul nu poate pretinde că dispozițiile pe care le-a încălcat erau vagi, ambigue sau neclare, întrucât, la momentul la care au fost adoptate actele în litigiu, era clar că Consiliul trebuia să prezinte elemente de probă în susținerea măsurilor restrictive pe care le lua.
- 91 Consiliul, susținut de Comisie, nu contestă nelegalitatea actelor în litigiu, dar consideră că aceasta nu este de natură să angajeze răspunderea extracontractuală a Uniunii, în măsura în care nu constituie o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor. O asemenea încălcare nu ar fi putut fi stabilită decât dacă s-ar fi demonstrat, în conformitate cu jurisprudența, că Consiliul ar fi încălcat în mod grav și vădit limitele care se impuneau puterii sale de apreciere, ceea ce nu ar fi fost cazul în speță.
- 92 În Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402), Tribunalul a constatat nelegalitatea actelor în litigiu.

- 93 Cu toate acestea, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe consacrate a Tribunalului, constatarea nelegalității unui act juridic nu este suficientă, oricât de regretabilă ar fi această nelegalitate, pentru a considera îndeplinită condiția de angajare a răspunderii extracontractuale a Uniunii referitoare la nelegalitatea comportamentului reproșat instituțiilor (Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 50; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 6 martie 2003, Dole Fresh Fruit International/Consiliul și Comisia, T-56/00, EU:T:2003:58, punctele 72-75, și Hotărârea din 23 noiembrie 2011, Sison/Consiliul, T-341/07, EU:T:2011:687, punctul 31). Eventuala anulare a unuia sau a mai multe acte ale Consiliului care se află la originea prejudiciilor invocate de reclamantă, chiar și atunci când o asemenea anulare ar fi decisă printr-o hotărâre a Tribunalului pronunțată înaintea introducerii acțiunii în despăgubire, nu constituie, așadar, dovada irefragabilă a unei încălcări suficient de grave din partea acestei instituții, care să permită să se constate, *ipso iure*, răspunderea extracontractuală a Uniunii (Hotărârea din 13 decembrie 2017, HTTS/Consiliul, T-692/15, atacată cu recurs, EU:T:2017:890, punctul 48).
- 94 Condiția referitoare la existența unui comportament nelegal al instituțiilor Uniunii impune existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor (a se vedea Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 29 și jurisprudența citată).
- 95 Cerința privind o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor urmărește, indiferent de natura actului ilicit în discuție, să se evite ca riscul de a trebui să suporte prejudiciile pretinse de persoanele vizate să limiteze capacitatea instituției în cauză de a-și exercita pe deplin competențele în interesul general, atât în cadrul activității sale cu caracter normativ sau care implică alegeri de politică economică, cât și în domeniul competenței sale administrative, asigurându-se în același timp că particularii nu suportă consecințele neîndeplinirii flagrante și inexcuzabile a unor obligații (a se vedea Hotărârea din 23 noiembrie 2011, Sison/Consiliul, T-341/07, EU:T:2011:687, punctul 34 și jurisprudența citată, Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 51).
- 96 După identificarea normelor de drept a căror încălcare este invocată în speță de reclamantă, va trebui să se examineze, în primul rând, dacă aceste norme au ca obiect conferirea de drepturi particularilor și, în al doilea rând, dacă Consiliul a săvârșit o încălcare suficient de gravă a acestor norme.

– *Cu privire la normele de drept a căror încălcare este invocată*

- 97 În ședință, în răspunsul la întrebările orale adresate de Tribunal, reclamanta a precizat, în ceea ce privește normele de drept a căror încălcare a fost constatată în Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402), că ea făcea trimitere numai la constatarea, la punctele 133 și 134 din hotărârea menționată, potrivit căreia, în măsura în care puneau în aplicare criteriul „susținerii” încălcării măsurilor restrictive sau a sustragerii de la acestea acordate unei persoane sau unei entități a cărei denumire este înscrisă pe liste, actele în litigiu nu erau întemeiate, întrucât nu erau confirmate de probe și încălcau în esență articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2010/413, articolul 16 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 961/2010, precum și articolul 23 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 267/2012.

– *Cu privire la aspectul dacă normele de drept a căror încălcare este invocată au ca obiect conferirea de drepturi particularilor*

- 98 Din jurisprudență rezultă că dispozițiile care prevăd în mod limitativ condițiile în care pot fi adoptate măsuri restrictive au în esență ca obiect protecția intereselor individuale ale persoanelor și ale entităților susceptibile să fie vizate de aceste măsuri, prin limitarea cazurilor în care le pot fi aplicate

în mod legal asemenea măsuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 57; a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 23 noiembrie 2011, Sison/Consiliul, T-341/07, EU:T:2011:687, punctul 51).

- 99 Aceleași dispoziții asigură astfel protecția intereselor individuale ale persoanelor și ale entităților susceptibile să fie vizate de măsuri restrictive și, prin urmare, trebuie considerate norme de drept care au ca obiect conferirea de drepturi particularilor. În cazul în care nu sunt întrunite condițiile de fond în discuție, persoana sau entitatea vizată are astfel dreptul de a nu i se impune măsuri restrictive. Un asemenea drept presupune în mod necesar ca persoana sau entitatea căreia i se impun măsuri restrictive în condiții care nu sunt prevăzute de dispozițiile în discuție să poată solicita să fie despăgubită pentru consecințele prejudiciabile ale acestor măsuri, dacă se dovedește că impunerea lor se întemeiază pe o încălcare suficient de gravă a normelor de drept substanțial puse în aplicare de Consiliu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 58; a se vedea de asemenea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 23 noiembrie 2011, Sison/Consiliul, T-341/07, EU:T:2011:687, punctul 52 și jurisprudența citată).
- 100 Rezultă că normele a căror încălcare este invocată în speță de reclamantă sunt norme de drept care conferă drepturi particularilor, printre care figurează reclamanta, în calitate de persoană vizată de actele în litigiu.

– Cu privire la aspectul dacă Consiliul a săvârșit o încălcare suficient de gravă a normelor de drept a căror încălcare este invocată

- 101 Curtea a avut deja ocazia să precizeze că încălcarea unei norme de drept care conferă drepturi particularilor poate fi considerată suficient de gravă atunci când implică o nerespectare vădită și gravă, de către instituția vizată, a limitelor care se impun puterii sale de apreciere, elementele care trebuie luate în considerare în această privință fiind, printre altele, gradul de claritate și de precizie a normei încălcate, precum și întinderea marjei de apreciere pe care norma încălcată o lasă autorității Uniunii (a se vedea Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 30 și jurisprudența citată).
- 102 Potrivit jurisprudenței, atunci când această autoritate nu dispune decât de o marjă de apreciere considerabil redusă sau chiar inexistentă, simpla încălcare a dreptului Uniunii poate fi suficientă pentru a se stabili existența unei încălcări suficient de grave (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2007, Sison/Consiliul, T-47/03, nepublicată, EU:T:2007:207, punctul 235 și jurisprudența citată).
- 103 În sfârșit, din jurisprudență reiese că, în orice caz, o încălcare a dreptului Uniunii este vădit gravă atunci când a continuat în pofida pronunțării unei hotărâri care constată încălcarea reproșată, a unei hotărâri preliminare sau a unei jurisprudențe consacrate în materie a instanței Uniunii din care rezultă caracterul ilicit al comportamentului în cauză (a se vedea Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 104 La momentul în care Consiliul a adoptat actele în litigiu, și anume între 25 octombrie 2010 și 23 martie 2012, reieșea deja în mod clar și precis din jurisprudență că, în caz de contestare, Consiliul trebuie să furnizeze informațiile și elementele de probă care stabilesc că sunt îndeplinite condițiile de aplicare a criteriului „susținerii” încălcării măsurilor restrictive sau a sustragerii de la acestea, prevăzut la articolul 20 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2010/413, la articolul 16 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 961/2010 și la articolul 23 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 267/2012. De altfel, Curții i s-a solicitat deja să constate, în temeiul unei jurisprudențe anterioare adoptării actelor în litigiu, că obligația care revine Consiliului de a furniza, în caz de contestare, informațiile sau elementele de probă care susțin măsurile restrictive adoptate în

privința unei persoane sau a unei entități decurge dintr-o jurisprudență consacrată (a se vedea Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctele 35-40 și jurisprudența citată).

- 105 În plus și întrucât obligația Consiliului de a verifica și de a stabili temeinicia măsurilor restrictive luate în privința unei persoane sau a unei entități înainte de adoptarea acestor măsuri este dictată de respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei sau ale entității vizate și în special a dreptului său la o protecție jurisdicțională efectivă, acesta nu dispune de o marjă de apreciere în această privință (Hotărârea din 18 februarie 2016, Jannatian/Consiliul, T-328/14, nepublicată, EU:T:2016:86, punctul 52; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 59-61). Astfel, în speță, Consiliul nu dispunea de nicio marjă de apreciere în cadrul punerii în aplicare a obligației menționate.
- 106 Prin urmare, prin nerespectarea obligației sale de a fundamenta actele în litigiu, Consiliul a săvârșit în speță o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept care conferă drepturi unui particular, și anume reclamanta.
- 107 În consecință, condiția referitoare la nelegalitatea comportamentului reproșat Consiliului, și anume adoptarea actelor în litigiu, este îndeplinită în ceea ce privește normele de drept invocate de reclamantă, a căror încălcare este constatată la punctele 133 și 134 din Hotărârea din 6 septembrie 2013, Post Bank Iran/Consiliul (T-13/11, nepublicată, EU:T:2013:402).

Cu privire la prejudiciul invocat și la existența unei legături de cauzalitate între nelegalitatea comportamentului reproșat și acest prejudiciu

- 108 Reclamanta pretinde că a demonstrat caracterul real și cert al prejudiciului moral pe care l-a suferit ca urmare a actelor în litigiu. Ea susține că actele în litigiu, în măsura în care i-au afectat reputația, i-au cauzat un prejudiciu moral important, pe care îl evaluează *ex aequo et bono* la suma de 1 milion de euro, după cum a arătat deja în scrisoarea sa adresată Consiliului din 25 iulie 2015. În această privință, ea susține că, într-o situație comparabilă, instanța Uniunii a constatat și a despăgubit deja o societate pentru prejudiciul moral corespunzător unei atingeri aduse reputației sale (Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 80 și 83).
- 109 Contrar celor susținute de Consiliu, întemeindu-se pe o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 19 iulie 2011, Uj împotriva Ungariei (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410), reclamanta consideră că societățile au o dimensiune morală și pot suferi un prejudiciu moral, de exemplu ca urmare a unei atingeri aduse reputației și capacității lor de a-și desfășura activitățile comerciale. Trimiterea făcută de Consiliu la această hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului ar fi inadecvată, întrucât acesta nu ar examina protecția reputației decât prin raportare la restricțiile care pot fi aduse libertății de exprimare. Menținerea unei bune reputații ar fi un element deosebit de important pe piața bancară, pe care ea ar interveni, întrucât această piață s-ar întemeia pe relații de încredere între operatori. Reclamanta susține că, înainte de adoptarea actelor în litigiu, ea beneficia de o bună reputație la nivel internațional, după cum ar atesta faptul că ar fi desfășurat activități bancare la acest nivel. În plus, ea ar fi realizat investiții considerabile în publicitatea serviciilor sale internaționale, în Iran, pentru a transmite imaginea unui operator financiar internațional. Actele în litigiu, care ar fi asociat denumirea sa cu o amenințare gravă pentru pacea și pentru securitatea internațională și ar fi condus la încetarea involuntară a activităților sale în Uniune, i-ar fi afectat în mod negativ reputația. Reluarea relațiilor cu partenerii profesionali din sector, precum Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT), și cu foștii săi clienți de pe piața financiară internațională ar fi costisitoare. În orice caz, în sectorul comercial, de îndată ce un operator și-ar înceta în mod involuntar activitățile, atingerile aduse reputației și credibilității sale ar fi evidente și inevitabile. Pentru a-și restabili reputația, i-ar fi necesar să desfășoare o campanie publicitară mondială, al cărei cost estimat

ar fi de 45 de milioane de dolari americani (USD) (aproximativ 38,7 milioane de euro). Întrucât ea nu ar fi evaluat încă în mod precis costurile legate de restabilirea reputației sale, Tribunalul ar putea desemna, în cadrul unei măsuri de cercetare judecătorească, un expert independent pentru a efectua această evaluare. În sfârșit, reclamanta consideră că nu este necesar să se demonstreze că ea a efectuat cheltuieli, în special de publicitate, pentru restabilirea reputației sale. I-ar fi suficient să invoce existența unei atingeri aduse reputației sale, a cărei restabilire ar impune în mod necesar cheltuieli considerabile.

110 Consiliul, susținut de Comisie, consideră că nu este îndeplinită în speță condiția referitoare la existența unui prejudiciu. Actele în litigiu nu ar fi fost sancțiuni de natură penală impuse reclamantei și nu ar fi avut ca obiectiv să îi cauzeze un prejudiciu. Acestea nu ar fi urmărit decât descurajarea proliferării nucleare. Astfel, reclamanta nu ar fi fost stigmatizată ca o organizație care constituie, ca atare, o amenințare pentru pacea și pentru securitatea internațională, iar aceasta nu ar prezenta, de altfel, niciun element de probă în acest sens. Aceasta ar fi fost doar identificată ca o persoană care a facilitat operațiuni comerciale legate de proliferarea nucleară, ceea ce ar fi fost suficient pentru a justifica înscrierea denumirii sale pe listele în litigiu. Reclamanta nu ar prezenta niciun element care să dovedească faptul că ar fi suferit un prejudiciu moral ca urmare a adoptării actelor menționate, astfel cum ar impune jurisprudența. Niciun element nu ar dovedi că aceasta ar fi beneficiat de o bună reputație la nivel internațional, că ar fi suferit un beneficiu nerealizat ca urmare a atingerii aduse reputației menționate și că ar fi efectuat cheltuieli cu campanii publicitare sau de altă natură pentru a restabili aceeași reputație. Articolul de presă depus în anexă la cererea introductivă, referitor la costul estimat al unei campanii publicitare mondiale, ar fi irelevant, întrucât ar privi o societate fără legătură cu reclamanta, care operează într-un sector de activitate și pe un continent care diferă de cele în care acționează aceasta și fără legătură cu măsurile restrictive luate de Uniune. Afirmațiile reclamantei care figurează în replică nu ar dovedi existența unei atingeri aduse reputației sale, în special în afara Iranului, și, în consecință, a unui prejudiciu moral care i-ar fi aferent. În plus, reclamanta nu ar furniza nicio explicație sau vreun element de probă în susținerea afirmațiilor sale potrivit cărora reluarea relațiilor cu SWIFT ar fi costisitoare. În orice caz, astfel cum a constatat Curtea Europeană a Drepturilor Omului la punctul 22 din Hotărârea din 19 iulie 2011, Uj împotriva Ungariei (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410), ar exista o distincție între atingerea adusă reputației comerciale a unei societăți și atingerea adusă reputației unei persoane în raport cu statutul său social, prima dintre aceste atingeri fiind lipsită de dimensiune morală. Tribunalul ar fi făcut el însuși trimitere la această jurisprudență într-o cauză privind măsuri restrictive (Hotărârea din 12 februarie 2015, Akhras/Consiliul, T-579/11, nepublicată, EU:T:2015:97, punctul 152). Reclamanta ar încerca să eludeze obligația care îi revine de a dovedi existența prejudiciului pe care îl invocă și de a-l cuantifica, solicitând Tribunalului să desemneze un expert în cadrul unei măsuri de cercetare judecătorească. În cazul în care Tribunalul ar estima că este angajată răspunderea extracontractuală a Uniunii, acesta ar trebui să considere, în conformitate cu jurisprudența, că anularea actelor în litigiu a constituit o reparare adecvată a prejudiciului moral suferit de reclamantă. În orice caz, suma de 1 milion de euro solicitată de reclamantă pentru repararea prejudiciului moral pe care l-ar fi suferit ar fi excesivă, în lumina jurisprudenței, și neîntemeiată.

111 Comisia adaugă că tipul de prejudiciu moral invocat de reclamantă, și anume costul unei campanii publicitare în scopul restabilirii imaginii sale, se confundă cu un prejudiciu material, revenindu-i sarcina de a dovedi caracterul real și concret al acestuia.

112 În ceea ce privește condiția privind caracterul real al prejudiciului, potrivit jurisprudenței (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 ianuarie 1982, De Franceschi/Consiliul și Comisia, 51/81, EU:C:1982:20, punctul 9, Hotărârea din 13 noiembrie 1984, Birra Wührer și alții/Consiliul și Comisia, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 și 282/82, EU:C:1984:341, punctul 9, și Hotărârea din 16 ianuarie 1996, Candiote/Consiliul, T-108/94, EU:T:1996:5, punctul 54), răspunderea extracontractuală a Uniunii nu poate fi angajată decât dacă reclamantul a suferit efectiv un prejudiciu real și cert. Revine reclamantului sarcina de a dovedi că această condiție este îndeplinită (a se vedea Hotărârea din 9 noiembrie 2006, Agraz și alții/Comisia, C-243/05 P, EU:C:2006:708, punctul 27 și jurisprudența

citată) și, mai precis, de a prezenta probe concludente privind atât existența, cât și întinderea prejudiciului (a se vedea Hotărârea din 16 septembrie 1997, Blackspur DIY și alții/Consiliul și Comisia, C-362/95 P, EU:C:1997:401, punctul 31 și jurisprudența citată).

- 113 Mai exact, orice cerere în reparația unui prejudiciu, indiferent dacă este vorba despre un prejudiciu material sau moral, cu titlu simbolic sau pentru obținerea unei despăgubiri veritabile, trebuie să precizeze natura prejudiciului invocat în raport cu comportamentul reproșat și, chiar de manieră aproximativă, să evalueze ansamblul acestui prejudiciu (a se vedea Hotărârea din 26 februarie 2015, Sabbagh/Consiliul, T-652/11, nepublicată, EU:T:2015:112, punctul 65 și jurisprudența citată).
- 114 În ceea ce privește despăgubirea pentru prejudiciul pe care îl califică drept „moral”, reclamanta face referire la o atingere adusă reputației sale ca urmare a asocierii denumirii sale cu o amenințare gravă pentru pacea și pentru securitatea internațională, al cărui caracter real este ilustrat de faptul că adoptarea actelor în litigiu a afectat comportamentul terților în privința sa și a cărei amploare poate fi măsurată prin raportare la costul investiției publicitare pe care ar trebui să o realizeze pentru a restabili această imagine.
- 115 Prejudiciul a cărui reparație o solicită astfel reclamanta, cu titlu de prejudiciu moral, este de natură nematerială și corespunde unei atingeri aduse imaginii sau reputației sale.
- 116 Or, din jurisprudența pronunțată în temeiul articolului 268 TFUE coroborat cu articolul 340 al doilea paragraf TFUE reiese că o persoană juridică poate, în principiu, să fie despăgubită pentru un prejudiciu moral (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 1999, BAI/Comisia, T-230/95, EU:T:1999:11, punctul 37, și Hotărârea din 15 octombrie 2008, Camar/Comisia, T-457/04 și T-223/05, nepublicată, EU:T:2008:439, punctul 56 și jurisprudența citată) și că un asemenea prejudiciu poate lua forma unei atingeri aduse imaginii sau reputației persoanei menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 1999, New Europe Consulting și Brown/Comisia, T-231/97, EU:T:1999:146, punctele 53 și 69, Hotărârea din 8 noiembrie 2011, Idromacchine și alții/Comisia, T-88/09, EU:T:2011:641, punctele 70-76, și Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctele 80-85).
- 117 În condițiile în care Consiliul intenționează să se prevaleze de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, trebuie amintit că aceasta nu exclude, având în vedere propria sa jurisprudență și în lumina acestei practici, posibilitatea existenței, chiar pentru o societate comercială, a unui alt prejudiciu decât cel material care să necesite o reparație pecuniară, o asemenea reparație depinzând de împrejurările fiecărei spețe (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 6 aprilie 2000, Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei, CE:ECHR:2000:0406JUD003538297, § 32 și 35). Acest prejudiciu poate să cuprindă, pentru o asemenea societate, elemente mai mult sau mai puțin „obiective” și „subiective”, printre care figurează reputația întreprinderii, ale căror consecințe nu se pretează la un calcul exact (Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 6 aprilie 2000, Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei, CE:ECHR:2000:0406JUD003538297, § 35). Astfel cum reiese din Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 2 februarie 2016, Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete și index.hu Zrt împotriva Ungariei (CE:ECHR:2016:0202JUD002294713, § 84), această jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului nu a fost repusă în discuție de Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 19 iulie 2011, Uj împotriva Ungariei (CE:ECHR:2011:0719JUD002395410), citată de Consiliu, prin care s-a precizat doar că prejudiciul nematerial suferit de o societate este mai curând de natură comercială decât morală.
- 118 Prin urmare, este necesar să se înlăture atât argumentele Comisiei, potrivit cărora prejudiciul moral pretins suferit de reclamantă ar fi un prejudiciu material, cât și argumentele Consiliului, potrivit cărora reclamanta, în calitate de societate comercială, nu ar putea fi despăgubită pentru un prejudiciu moral care corespunde unei atingeri aduse reputației sale.

- 119 Cu privire la caracterul real al prejudiciului moral pretins suferit, trebuie amintit că, în ceea ce privește mai precis un asemenea prejudiciu, deși depunerea de probe sau de propuneri de probe nu este în mod necesar considerată o condiție a recunoașterii unui asemenea prejudiciu, revine totuși reclamantului sarcina de a stabili că comportamentul reproșat instituției vizate era de natură să îi cauzeze un asemenea prejudiciu (a se vedea Hotărârea din 16 octombrie 2014, *Evropaiki Dynamiki/Comisia*, T-297/12, nepublicată, EU:T:2014:888, punctul 31 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 28 ianuarie 1999, *BAI/Comisia*, T-230/95, EU:T:1999:11, punctul 39).
- 120 În plus, deși, în Hotărârea din 28 mai 2013, *Abdulrahim/Consiliul și Comisia* (C-239/12 P, EU:C:2013:331), Curtea a statuat că anularea unor măsuri restrictive nelegale este de natură să constituie o formă de reparație a prejudiciului moral suferit, nu rezultă totuși că această formă de reparație este neapărat suficientă, în toate cazurile, pentru a asigura repararea integrală a acestui prejudiciu, orice decizie în această privință trebuind să fie luată pe baza unei aprecieri a împrejurărilor din speță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2017, *Safa Nicu Sepahan/Consiliul*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 49).
- 121 În speță, singurele elemente de probă admisibile prezentate de reclamantă nu permit însă să se constate că recunoașterea nelegalității comportamentului reproșat Consiliului și anularea actelor în litigiu nu ar fi suficiente, ca atare, pentru repararea prejudiciului moral pretins suferit ca urmare a atingerii aduse reputației sale de actele în litigiu.
- 122 Astfel și chiar fără a fi necesar să se examineze condiția referitoare la existența unei legături de cauzalitate, se impune respingerea cererii în reparația prejudiciului moral formulate de reclamantă și, prin urmare, a acțiunii în integralitatea sa.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 123 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Consiliului.
- 124 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Prin urmare, Comisia suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi extinsă)

declară și hotărăște:

- 1) Respinge acțiunea.**
- 2) Post Bank Iran suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Consiliul Uniunii Europene.**
- 3) Comisia Europeană suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Pelikánová

Valančius

Nihoul

Svenningsen

Öberg

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 13 decembrie 2018.

Semnături